

somhelst Ordning, den vil; men vedtages denne Adresse med en saadan Styrke, at den faaer den Betydning, man tilsigter, og fører den til, at den Bestemmelse bliver fastslaaet, at Forsvarsvæsenet herefter kun skal være i een Mands Haand, borttager man jo en væsentlig Deel af denne Frihed. Jeg kan fuldkommen godt gaae ind paa, at Forholdene til en given Tid kunne være saaledes, at man, naar Manden er der, kan ønske at lægge Bestyrelsen af begge Grene af Forsvarsvæsenet i een Haand, og denne Erkjendelse er udtalt af flere ærede Herrer, der forøvrigt have udtalt sig imod selve Sagen, men den anden Frihed, den, at dele Bestyrelsen paa to Hænder, tages bort, naar man træffer en Bestemmelse om, at den skal lægges i een Haand. Vilde man sige, at vi ville kunne søge en Udvei ved at tage en Mand af et af disse enkelte Værn til at føre Sagerne, troer jeg, at man meget let vilde komme til at træde den Sætning for nær, at „Folkethinget erkjender tilfulde, at begge Dele af vor Krigsmagt have en lige væsentlig Opgave og Betydning for Betryggelsen af vor Fremtid“. Naar der tages en Mand, som enten hører til Landværnet eller Søværnet, vil der enten med Ret eller med Uret let opstaae den Tanke, at han ikke har væsentlig Interesse enten for den ene eller den anden Side, og den fælsamme Anke vil gjøre sig gjældende, men i langt større Grad, naar man tager en Mand, der staaer udenfor begge Etablerne. Det er min Overbeviisning, at han i det Dieblik, da det gjælder om, at der skal være en fuld og levende Tillid, vil mangle denne Tillid baade fra den ene og fra den anden Side. Det er min Overbeviisning, at Vedtagelsen af en saadan Adresse vil, naar den skal føres igjennem, være høist uheldig. Det er en ganske anden Sag, at der under visse Omstændigheder kan komme Forhold tilstede, hvorefter det kan være rigtigt og ønskeligt at lægge Styrelsen af hele Krigsvæsenet i een Haand — jeg taler her kun om Administrationen, ikke om Commandoen — men derom er der af flere ærede Herrer udtalt saa Meget, at jeg ikke troer, det er nødvendigt at komme tilbage derpaa. — Een Ting skal jeg dog endnu til Slutning holde fast og bede lagt Mærke til; det er, at vi ved at vedtage

denne Adresse, saaledes som den er fremkommen, gaae i en bestemt Retning, pegende paa Noget, som Folkethinget ønsker at faae tilveiebragt, naar den nyværende Regjering træder fra, men jeg troer ikke, det er heldigt, at et Skridt gjøres, der, om det end maaskee ikke i det Dieblik, denne Adresse vedtages, bestemt tilsigter noget Sligt, dog maa have en afgjort og afgjørende Virkning i en saadan Retning. Jeg skulde derfor meget ønske, at et mindre Tal vilde stemme for denne Adresse, end der stemmer imod den.

M. Sage: Da jeg saae dette Adresseudkast og gif til dets Behandling i Lovdags, var det klart for mig, at jeg ikke vilde tage Deel i Forhandlingen derom; jeg ansaae det for unødvendigt, da ti af Thingets vægtige Raadsførere havde forfattet og forelagt denne Adresse, som jeg ogsaa paa Grund af dens Indhold havde troet vilde vinde næsten udeelt Sympathi her i Thinget. Naar jeg nu seer paa de tildeels tomme Bænke, er jeg fristet til at troe, at det vilde være min Pligt at frasfalde Ordet, og jeg skal ogsaa kun opholde den ærede Forsamling nogle faa Dieblikke. For en Deel Aar tilbage var der — vi ville næsten Alle være istand til at erindre det — et meget lidet ønskeligt Forhold imellem Land- og Søværnet; vi kunne næsten Alle erindre, at de to Værn da stode paa en fjendtlig Fod til hinanden, men dette blev forandret til det Bedre, navnlig i 1848, som er det Tidspunkt, fra hvilket vi regne saa mange Goder. Havde Noget imidlertid dengang tænkt sig, at de to Forsvarsvæsenene skulde forenes under een Bestyrelse, vilde man have antaget det for et Slags Galsskab, men nu ere vi komne videre, og jeg troer ikke, der vil hengaae mange Aar, før man vil undre sig over, at vi have været saa længe om at foretage en saadan Reform. Naar jeg henviser til den Afspjittelse, der tidligere var tilstede, kommer jeg til at tænke paa et lille Punkt i vore Forhandlinger for faa Dage siden. Krigsministeren begjærer 3,550 Rd. til 6 nye Fartøier, men vi sige: Laan dem hos Marineministeren. Denne vil imidlertid ikke af med nye Fartøier, men han vil dog nok ublaane nogle, indtil han ved Udrustningen maa kræve